

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Theologiæ Mysticæ, Seu Facilem & practicum modum
Exercitia Spiritualia S.P. Ignatii Loyolæ per octiduum faciendi - item
triduanam recollectionem fructosè instituendi complectens, Et
Sacerdotibus Præcipuè, aut de Sacerdotali Statu suscipiendo
deliberantibus accomodata, Una cum ...

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1680

Additiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48834)

cogitatione ad rem unam, scilicet ad obsequendum DEO Creatori suo, & saluti animae suae consulendum, multo liberius ac expeditius utitur natura viribus in quarendo eo, quod desiderat tantopere. Tertia, quod, quanto se magis reperit anima segregatam, ac solitariam, tanto aptiorem seipsam reddit ad quarendum, attingendumque Creatorem ac Dominum suum, ad quem insuper, quò propius accedit, eò melius ad suscipienda bonitatis divinae dona disponitur.

Additiones.

I. Etiam has pridie, quàm incipiuntur Exercitia, dandas esse Directorium c. 15. n. 8. monet, ubi sequenti numero addit, curandum esse, ut exactè serventur, quia ex ipsis valde pendet fructus spiritualis Exercitiorum. Cur autem S. Ignatius ipsas Additiones vocaverit, non constat; fortè ideo hoc nomine expressit, quia Exercitio trium Potentiarum (in quo norma & modus meditandi reliquas Meditationes continetur) & cæteris quatuor subsequentijs subjunctæ & additæ sunt, velut speciales industriæ ad melius peragenda Exercitia, & ad ea, quæ optantur, inveniendâ perutiles, ut ipse S. Pater in hoc titulo insinuat; unde P. Balthasar Alvarez non solum in Exercitijs, sed etiam totius anni decursu eandem accuratè observari volebat, uti in c. 2. §. 1. vitæ videre est.

II. Prima itaque Additio est, ut ego post cubitum, modico temporis spatio, quo recitaretur semel Angelica Salutatio, cogitem de hora, quâ surgendum mihi erit, & de Exercitio faciendo. Hæc additio, ut per se patet, soli Meditationi, quæ vel media nocte, aut sub auroram instituitur, convenit, juvatque non modicè ad nocturna somnia mitiganda, si hominem egregiè sobrium & vigilantem talis cogitatio deserat.

III. Secunda, ut expergefactus statim exclusis alijs omnibus cogitationibus, animum ad illud applicem, quod in primo media noctis Exercitio contemplaturus sum; Utque majoris Verecundia & confusionis gratiâ exemplum mihi hujusmodi proponam: Quomodo Miles aliquis staret coram Rege suo & cætu Aulico erubescens, anxius, & confusus, quò in Regem ipsum acceptis ab eo prius beneficijs, donisq; pluri-

*mi ac magnis, graviter deliquisse convictus esset. In se-
do itidem Exercitio reputans, quantum peccaverim,
gam me catenis vinculum esse, ac protinus sistendum esse
summo Iudice, sicut mortis reus quispiam, ferreis liga-
compedibus duci ad tribunal solet. His igitur vel aliis
meditandarum genere cogitationibus imbutus, vestitus
me induam. Etiam hæc additio, ut ipse S. Pater notat,
auat, illi tantum Meditationi, quæ mediâ nocte, vel sub
roram fieri solet, convenit, estque non parum utilis ad
stractiones cavendas, licet rectè aliqui advertunt, non in-
argendam esse, ut etiam aliis aspirationibus sit locus.*

IV. Tertia, *ut à loco futura Meditationis uno
minimo passu adhuc distans, per tantillum tempus, quo per-
ri Oratio Dominica posset, animo sursum elevato, con-
rem Dominum meum IESVM ut presentem, & spectem
quidnam acturus sum, cui reverentiam cum humilitate
exhibere debeam. Quam additionem P. Cecottus sua
momenti esse ait, ideòque magnificam aliquam & am-
de infinita illa Majestate, abjectissimam verò de nobis
nionem formandam suadet.*

V. Quarta est, *ut ipsam aggrediar Contemplationem
nunc prostratus humi, & pronus, aut supinus jacens,
sedens, aut stans, & eo me componens modo, quo sperem
cilius id consequi, quod opto. Vbi adverti duo debent,
mum, quod si flexis genibus, vel in alio quovis situ
pos sim, nil requiram ultra. Secundum, quod in
in quo affectus fuero questam devotionem, conquiritur
debeo sine transcurrendi anxietate, donec mihi satisfecit
Quam tamen additionem (saltem quoad prostrationem
templo aut coram aliis nunquam, sed domi duntaxat ob-
vandam, iterum monet S. Ignatius.*

VI. Quinta est, *ut completo Exercitio sedens vel decubans,
bulans, per quartam circiter hora partem, mecum dispo-
am, quoniam modo Meditatio seu Contemplatio mihi succu-
serit. Et si quidem malè, inquiram causas cum parva
ac emendationis proposito; sin verò bene, gratias DEO age-
eundem postea modum observaturus. Quam additionem
Hugo Rott tanti momenti esse putat, ut sine ea vix que-
quam in arte meditandi progressum facturum putet.*

pitur autem hoc examen triplicem ob finem. 1. Ut noxæ per negligentiam admittæ citius deleantur. 2. Ut major facilitas meditandi comparatur, dum causæ erroris cognoscuntur. 3. Ut fragmenta ex spiritali hac refectione colligantur, siue fructus Meditationis annotetur, si occasio id permittat.

VII. Sexta est, ut cogitationes, qua gaudium afferunt, qualis est de gloriosa Christi Resurrectione, subterfugiam, quoniam talis qualibet cogitatio impedit sletum & dolorem de peccatis meis, qui tunc quarendus est, adscitâ potius mortis & judicij recordatione. Ex qua additione patet, quantumtopere S. Ignatius semper desideraverit, ut prima semper cura de Meditationis felici successu habeatur, atque ad eum obtinendum omnia alia exercitia & industriæ dirigantur, id quod jam olim etiam S. Bernardus ser. ad Fratres de Monte advertit dicens; *Lectiois modum similis Meditatio sequi solet. Lætat lectio, Meditatio pascit, oratio illuminat & confortat. Proponenda igitur lecturo talia sunt, ex quibus semper aliquid occurrat, quod animum excitet ad amorem DEI, & contemptum sui; cætera delectare quidem mentem possunt, sed non adificare, quin potius mentem inficere, & in tempore orationis ac meditationis inutilia quæque & non in menti obijcere.*

VIII. Septima, ut eandem ob causam omni me priventur lucis claritate, januis ac fenestris clausis tantisper, dum illis moror, nisi quamdiu legendum aut & descendum erit. Quam tamen additionem in prima tantum hebdomada observari cupit S. Ignatius, nam in secunda hebdomada suadet, ut luce potius vel sereno cælo delectetur is, qui exercetur, quatenus ad Scopum desideratæ rei attingendam conducit.

IX. *Ut à risu, & risibusque provocantibus maxime abstineam.* Cum enim de serio negotio, reformatione scilicet vitæ, agatur, non decet aliquid committere, quod levitatis cujusdam speciem, ut est risus inordinatus, præsert.

X. Nona, *ut in neminem oculos intendam, nisi salutandi aut & laudandi poscat occasio.* Parum quippe proderit ad collectionem solitudo reliqui corporis; si oculus foris vagetur, animâ meque deprædetur, & abducatur.

XI. De-

XI. Decima, ut aliquam addam satisfactionem penitentiam, qua quidem in exteriorem & interioris videtur. Interior est dolor de peccatis proprijs cum proprio firmo cavendi tum ab illis, tum ab alijs quibusvis in peccatum. Exterior autem est fructus interioris, videlicet castigatio aliqua de commissis, qua tribus potissimum modis fieri potest. Primo circa victum, subtractis quibuslibet superfluis solum (quod temperantia est, non penitentia) etiam convenientibus alimentis. Et eò fit melius, quod subtrahitur, vitata interim natura corruptione, aut de te gravi vel infirmitate. Secundo circa somnum, modum, sublatis non mollibus tantum aut delictiosis sed alijs etiam opportunis, quantum licet, citra vitam letitudinis grave periculum. Quapropter de somno nec nihil demendum est, nisi aliquantisper ad consuetudinem (si cui est nimij somni) moderandam. Tertio circa carnem, ut insilitum sentiat dolorem, admotis, gestatibus cilicijs, funibus, aut vestibus ferreis, vel incussis, verberibus, ac plagis, vel alijs asperitatis generibus assumptis, quibus tamen omnibus magis expedire videtur, ut dolor sensus in carne tantum sit, nec penetret ossa cum infirmitatis periculo. Quare flagellis potissimum utemur ex summo minus, qua exteriores affligunt partes, non autem interiores, ut valetudinem adversam causare possint. Praeterea has poenitentias duo insuper bene advertenda sunt, scilicet mentem S. Ignatij. Primum est, quod triplex earum effectus sit, nimirum ut pro delictis praeteritis non nihil tristitia: & ut vincat seipsum homo inferiorem sui partem sensualitas appellatur, Superiori, hoc est, rationi magis insensibilis: Ut postremo quaeramus atque impetremus aliquam gratiam divinam donum, quod operamus, puta intimam conversionem cordis de peccatis, & abundantiam lachrymarum vel propter illa, vel propter poenas & dolores Passionis Christi, aut dubij alicujus, quod nos angit, resolutionem. Secundum est, quod cum poenitentias ejusmodi omittamus, non ob affectum carnalis, aut erroneum judicium, quasi naturalis vestra complexio illas ferre non possit, citra ingens valetudinis detrimentum; & e contrario justum nonnunquam poenitentiae modum excedamus de corporis robore nimis de-

dentes, sicque optatus doloris vel consolationis affectus per eas quæ sitis non inveniatur, expediat interdum mutare genera pœnitentiæ; sic enim eveniet, ut clementissimus Dominus, qui naturam nostram perfectissimè cognoscit, unicuique id compertum reddat, quod ipsi expedit.

XII. Atque hæc sunt additiones à S. Ignatio præscriptæ, ex quibus ut optatus fructus reportetur, rectè monet idam, examen particulare faciendum esse ad tollendas culpas & negligentias, quæ circa eiusmodi additiones, totaque Exercitia irreperere solent.

Alia tria puncta Sacerdoti specialiter observanda ad felicem Exercitiorum successum consequendum.

I. Etsi annotationes & additiones hæctenus allatæ plurimum conducant ad Exercitia fructuosè obeunda, tria tamen adhuc supersunt, quæ à Sacerdote specialiter cognosci, ac studiosè observari debent.

II. Primum est, ut, quemadmodum alibi jam monui, diligenter attendat, quis specialis fructus ab eo per hæc Exercitia intendi ac quæri debeat, ut eo cognito tantò faciliùs opportuna media ad illum consequendum adhibere possit. Septuplicem ergo fructum ab eo specialiter quærendum ajo, quorum primus est *Cognitio sui ipsius clarior*, sine qua ferè desperanda est posteriorum fructuum consecutio, sed potiùs ipsi accommodari debebit illa Sponsi ad Sponsam Cant. 1. prolata sententia: *Si ignoras te, ô pulcherrima mulierum, egredere, & abi post Vestigia gregum tuorum.* Secundus est *Vocationis sua major cognitio & afirmatio*, ut dignè ambulet vocatione, quâ vocatus est. Tertius *Gratitudo* pro beneficio vocationis, ut jugiter DEVM sibi subvenire faciat per gratiam vocationis collatam, si collatum beneficium semper ante oculos assistat. Quartus *Dolor & confusio* ob negligentiam in implenda vocatione admittam, ut, dum sibi ipsi per talem dolorem stimulos addit, equorum more, celeriori cursu commissum errorem compenset. Quintus *Serium & efficax propositum*, totis viribus ad perfectionem Statui suo propositam contendendi; cum juxta pium Asce-

tam